

Slavit na poušti

Mojžíš byl povolán vysvobodit izraelský lid z egyptského otroctví. Kniha Exodus (druhá Mojžíšova) v páté kapitole přibližuje jeho první rozhovor s faraónem: Mojžíš s Áronem pak předstoupili před faraóna a řekli: „Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Propuť můj lid, ať mi v poušti slaví slavnost.“

To první setkání dopadlo neslavně. Faraón pochopil Mojžíšův požadavek jako špatný vtip a místo svolení Židům přidal práci, aby je přešel humor. Otroci přece nebudou diktovat vladaři, co má dělat... Dnešnímu čtenáři v tomto textu možná nehraje ještě jedna věc: Co je to za hloupost, pořádat slavnost na poušti?

O první neděli postní jsme slyšeli, co udělal Ježíš, než začal veřejně kázat: Ježíš se vrátil od Jordánu plný Ducha svatého. Duch ho vodil pouští čtyřicet dní a ďábel ho pokoušel. Ty dni nic nejedl, a když uplynuly, vyhladověl...(Lk 4,1n) Co je to za hloupost, chodit na poušť hladovět a nechat se pokoušet?

Poušť není místo, kde bychom se měli cítit dobře, přesto má veliký význam v židovském i křesťanském náboženství i v životech našich. Cesta Mojžíšova lidu do zaslíbené země vedla přes poušť; pouští musel projít Ježíš, aby dokázal dojít až do cíle svého života – k naprostému sebeobětování na kříži během hlavních židovských svátků, oslavujících právě vysvobození z Egypta. A co znamená „poušť“ pro nás?

Carlo Carretto, italský spisovatel a člen kongregace Malých bratří Ježíšových, zprostředkoval lidem na celém světě své zážitky z pobytu na Sahaře. V češtině vyšla také jeho kniha Poušť uprostřed města. Autor nabízí čtenářům tuto útlu knížku jako pomůcku při snaze věnovat aspoň jeden týden intenzivní modlitbě a vnímání Boží přítomnosti – třeba i „uprostřed města“. Podle Carretta poušť nespočívá v nepřítomnosti lidí, nýbrž v přítomnosti Boha. Hledání Boha v poušti není nic jiného než hledání ve vnitřním tichu a mlčení. Jen tak můžeme opět začít vnímat Boží přítomnost kolem nás a v našich osudech. Pochopit například, že nejde o to se co nejrychleji zbavit bolesti, utrpení, nemoci... ale přijmout, poučit se a využít každou zkušenost.

B o h u d í ky, i v dnešní době jsou nám na dosah příklady lidí, kteří se nebojí vyjít do pouště samoty a následně nám přiblížit, jaké hodnoty tato zkušenost přináší. V letošním sedmém čísle Katolického týdeníku byl otištěn rozhovor s českým jezuitou P. Františkem Líznu, který onemocněl rakovinou a ve věku více než 60 let absolvoval sám tisícikilometrové pěší poutě – do Španělska, Itálie a na Ukrajinu. V rozhovoru vysvětluje, proč raději putuje sám: „Chci prožít ticho, mlčení a samotu... Když jdeš sám, objevíš věci, které v davu přehlédneš. Najednou si vážíš každého stromu, kde se můžeš schovat před sluncem. A když jsi celý den sám, je pro tebe velký dar každé zvířátko, i pavouk v prachu cesty. Jsi šťastný, když se probudíš a na větvi nad tebou píská malý ptáček. A naopak ti v krajině vyvstanou cizorodé věci a rušivé elementy – třeba nesmyslné obludné stavby...“

To, jak páter Lízna popisuje potřebné vlastnosti poutníka, by se dalo vytyčit jako plán naší pouti letošní postní dobou: „Jaké vlastnosti by měl mít poutník? Když ponechám stranou praktické věci, jako dobré boty atd., tak určitě odvahu být sám. Neměl by moc plánovat, spíš nechat prostor Duchu. Měl by být skromný, měl by mít otevřené oči i srdce a být oproštěn od věcí, které ho svazují. Důležité je také nejtít za atrakcemi, protože to všechno je pomíjivé.“

o. Ján Čukáš